



WOJEWODA  
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 18.05.2023 r.

Znak: ZPS-3.431.12.10.2023.KC-Ś

**Pan  
Robert Czapla  
Burmistrz Nowogardu**

### WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej<sup>1</sup> oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli<sup>2</sup>, w dniach 29 – 31.03. oraz 11.04. 2023 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Nowogard. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibach Urzędu Miejskiego w Nowogardzie przy Pl. Wolności 1 oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie przy ul. 3 Maja 6B.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnień Nr 30/2023 z 13 lutego 2023 r. oraz Nr 30.1/2023 z dnia 3 kwietnia 2023 r. w składzie: Karolina Czaja-Śmietana – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Sylwia Buczkowska – główny specjalista.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2023 r. oraz realizację zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w dniach 2 – 4 września 2020 r. w Gminie Nowogard oraz w dniu 20 czerwca 2022 r. w Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim w Nowogardzie oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowogardzie, a także wyjaśnień udzielonych przez upoważnionych pracowników ww. jednostek.

Akta kontroli str. 1 – 17

### **Działalność Gminy Nowogard w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami<sup>3</sup>.**

<sup>1</sup> Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 447 ze zm.),

<sup>2</sup> Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

<sup>3</sup> Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W okresie objętym kontrolą Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowogardzie kierowali:

- 1) p. .... – dyrektor ośrodka do 24.09.2021 r.
- 2) p. .... – zastępca dyrektora ośrodka w okresie od 25.09 do 12.10.2021 r., p. o. dyrektor ośrodka w okresie od 13.10.2021 r. do 06.01.2022 r., dyrektor ośrodka w okresie od 07.01 do 31.07.2022 r., w okresie od 04.03 do 29.07.2022 r. na zwolnieniu lekarskim,
- 3) p. .... – p. o. dyrektor ośrodka w okresie od 04.05 do 31.12.2022 r.
- 4) p. .... – dyrektor ośrodka od 01.01 do nadal.

Na stanowisku Burmistrza Nowogardu nie było zmian w okresie objętym kontrolą.

Oceny dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Nowogard następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

### **1. Opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny.**

Na mocy uchwały nr XXXVIII/214/20 Rady Miejskiej w Nowogardzie z dnia 15 grudnia 2020 r. przyjęto Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowogard na lata 2021 – 2023. Poprzedni program obowiązywał do końca 2020 r., zatem zachowano ciągłość w opracowaniu i realizacji ww. programów.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa radzie miejskiej roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań. W okresie objętym kontrolą, ww. sprawozdania zostały trzykrotnie przekazane Radzie Miejskiej w Nowogardzie. Wszystkie zawierały potrzeby. W przypadku sprawozdania za rok 2021 jego przekazanie nastąpiło 25 kwietnia 2022r. Zgodnie z oświadczeniem dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie ww. naruszenie wynikało z faktu, że w okresie sprawozdawczości za rok 2021 ówczesny dyrektor ośrodka, odpowiedzialny za to zadanie, przebywał na zwolnieniu lekarskim. W związku z tym, że pozostałe sprawozdania zostały złożone zgodnie z ustawowym terminem, odstępując od wydawania zalecenia w tym zakresie. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, gmina podejmowała następujące działania:

- wsparcie rodzin asystenturą, pracą socjalną, pomocą finansową i rzeczową,
- zapewnienie dzieciom możliwości korzystania z działalności placówki wsparcia dziennego, posiłków w szkole, stypendiów szkolnych, kolonii, poradnictwa specjalistycznego (Poradnia Specjalistyczna dla Dzieci i Młodzieży oraz ich Rodzin w Nowogardzie),
- współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, w tym z: kuratorami, policją, szkołami, poradniami, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi, podmiotami leczniczymi,
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- podejmowanie działań celem utworzenia rodzin wspierających,
- zapewnienie asystentom rodzin możliwości udziału w szkoleniach.

Efektom ww. działań było m. in.:

- poprawa sytuacji rodzin, w tym w sferze opiekuńczo – wychowawczej, bytowej,
- powrót dzieci z pieczy zastępczej do domów rodzinnych.

Akta kontroli str. 18, 25, 28

## **2. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.**

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogardzie na mocy uchwały nr XV/124/12 Rady Miejskiej w Nowogardzie z dnia 29 lutego 2012 r. Zarządzeniem nr 11/2022 pełniącego obowiązki dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie z dnia 30 grudnia 2022 r. w ośrodku powołano Zespół ds. Asysty Rodzinnej.

Akta kontroli str. 19, 41

## **3. Kwalifikacje asystentów rodzin i sposób ich zatrudniania.**

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowogardzie zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny, którzy spełniali wymagania wynikające z art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w następujących szkoleniach: „Praca z rodziną biologiczną w celu odzyskania dzieci przebywających w pieczy zastępczej”, „Szkolenie dla asystentów dorastania”, „Podstawy metodycznego działania asystenta rodziny”, „W obliczu wyzwania – praca asystenta rodziny i pracownika socjalnego z rodziną dysfunkcyjną z problemem uzależnień i przemocy”, „Warsztaty doskonalące kwalifikacje pracownicze pracowników ośrodków pomocy społecznej w świetle zmian w ustawie o przemocy w rodzinie”. Koszty udziału w szkoleniach były zapewnione przez gminę oraz ze środków zewnętrznych. Tym samym gmina realizowała art. 176 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli str.

## **4. Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.**

| <b>Zadanie podlegające kontroli</b> | <b>Ustalenia dokonane w trakcie kontroli</b>  |
|-------------------------------------|---|
| <b>Wsparcie asystenta</b>           | <p>W okresie objętym kontrolą w gminie było dwóch asystentów rodziny. W kontrolowanym okresie asystenci obejmowali wsparciem 46, a na dzień kontroli 29 rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.</p> <p>Jeden asystent miał pod pieką 14, a drugi 15 rodzin (w tym jedna rodzina w monitoringu).</p> <p>Z danych przedstawionych podczas kontroli wynika, że w gminie było 7 rodzin, zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, które nie zostały objęte wsparciem asystenta, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"><li>1) rodzina ..... – matka z dzieckiem, korzystająca z pomocy ośrodka od 2017 r. Od lutego 2022 r. dziecko przebywa w pieczy zastępczej, do której trafiło w wyniku problemu alkoholowego w rodzinie oraz zaniedbywania obowiązków rodzicielskich. Matce nie zaproponowano wsparcia ze strony asystenta, udzielono jej jedynie pomocy pracownika socjalnego. W dokumentacji nie było wywiadu środowiskowego, nie dokonano kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny. Ostatecznie kobieta wyprowadziła się z terenu gminy, porzucając dziecko.</li><li>2) rodzina ..... – matka z dwójką małych dzieci (3 i 4 lata), korzystająca z pomocy ośrodka od listopada 2019 r. W dniu 25 listopada 2019 r. ośrodek został poproszony przez szpital o zainteresowanie się sytuacją kobiety, która była wówczas w ósmym miesiącu ciąży i nie</li></ol> |

|  |  |
|--|--|
|  | <p>odbyła wizyt u lekarza. Dnia 26 listopada 2019 r. pracownik socjalny udał się do mieszkania kobiety, zaproponował pomoc w formie żywności Caritas i Polski Komitet Pomocy Społecznej oraz pomoc finansową z ośrodka. Nie sporządzono wywiadu środowiskowego, nie dokonano kompleksowej analizy sytuacji rodziny, nie zaproponowano wsparcia asystenta. 10 marca 2021 r. ośrodek otrzymał informację ze szpitala, że kobieta urodziła dziecko i chce oddać je do adopcji. Dnia 11 marca 2021 r. pracownik socjalny odwiedził kobietę w środowisku zamieszkania i uzyskał informację, że jest jej trudno wychowywać dwoje małych dzieci i nie jest w stanie zaopiekować się kolejnym. Pomimo sygnałów o trudnej sytuacji rodzinnej, pracownik socjalny nie sporządził wywiadu środowiskowego, nie dokonał rzetelnej analizy jej sytuacji, nie zaproponował kobiecie wsparcia ze strony asystenta. Dnia 25 stycznia 2023 r. pracownik socjalny udał się w środowisko zamieszkania rodziny po uprzednim zgłoszeniu przez sąsiadów o możliwych nieprawidłowościach w rodzinie. Dopiero podczas tej wizyty kobiecie zaproponowano wsparcie asystenta, ta jednak odmówiła. Sytuacja rodziny jest monitorowana.</p> <p>3) rodzina ..... – rodzina z trójką dzieci w wieku od 10 do 17 lat, korzystająca z pomocy ośrodka od maja 2019 r. W dniu 21 czerwca 2021 r. ośrodek otrzymał anonimowe zgłoszenie, że kobieta nadużywa alkoholu i zaniedbuje dzieci. Dnia 23 czerwca 2021 r. pracownik socjalny odbył wizytę w miejscu zamieszkania kobiety, która zaprzeczyła ww. zarzutom. Pracownik nie sporządził wywiadu środowiskowego, nie dokonał kompleksowej analizy sytuacji rodziny, nie zaproponował wsparcia asystenta. W dniu 13 grudnia 2021 r. ośrodek otrzymał informację od pediatry o tym, że matka w sposób niewłaściwy sprawuje opiekę nad dziećmi (matka odwołuje wizyty u lekarzy, w poradni, szczepienia). W dniu 14 grudnia 2021 r. podczas spotkania w ośrodku z ojcem, powzięto informację, że kobieta nadużywa alkoholu. Pracownicy ośrodka stwierdzili, że istniała możliwość zagrożenia dla zdrowia i życia ze strony kobiety w stosunku do małoletnich dzieci i przedstawili mężczyźnie możliwość złożenia wniosku do sądu o przymusowe leczenie odwykowe żony. Nie sporządzono wywiadu środowiskowego w rodzinie, nie zdiagnozowano jej sytuacji, nie zaproponowano wsparcia asystenta. Następnego dnia pracownik socjalny pozyskał telefonicznie informację od kobiety, że ta troszczy się o zdrowie swoich dzieci i jest w stałym kontakcie z lekarzem rodzinnym. W dniu 28 grudnia 2021 r. ośrodek otrzymał informację z policji o interwencji w rodzinie – sprzeczka między małżonkami na tle nadużywania alkoholu przez kobietę. Dnia 19 stycznia 2022 r. pracownicy socjalni udali się w środowisko zamieszkania rodziny. Nie zastano nikogo w domu, pracownicy rozmawiali z teściem kobiety, który stwierdził, że ta przestała pić alkohol i opiekuje się dziećmi. Te same informacje przekazał mąż kobiety. Tego samego dnia pracownik socjalny odbył rozmowę telefoniczną z kobietą, podczas której potwierdził, że ta nie pije już alkoholu. Po raz kolejny, nie dokonano kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny, nie</p> |
|--|--|

sporządzono wywiadu środowiskowego, nie zaproponowano wsparcia asystenta. Od tego momentu brak informacji o aktualnej sytuacji rodziny.

- 4) rodzina ..... - matka z dzieckiem, korzystająca z pomocy ośrodka od września 2017 r. Dnia 19 stycznia 2021 r. pracownik socjalny sporządził notatkę służbową po kontakcie z rodziną (brak informacji o rodzaju kontaktu), w której zazaczył, że ze względu na niepełnosprawność intelektualną kobiety ma ona problemy w sprawowaniu opieki nad córką a także, że czasami nie radzi sobie emocjonalnie. Pracownik zazaczył, że nie stwierdza konieczności przydzielenia kobiecie asystenta rodziny, poprzestano na pomocy ze strony pracownika socjalnego. Nie sporządzono wywiadu środowiskowego, nie dokonano rzetelnej analizy sytuacji rodziny. Po około dwóch miesiącach, tj. 15 marca 2021 r., pracownik socjalny spotkał się z kobietą w ośrodku celem „podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, klientka podała, że nie ma problemów wychowawczych z córką.” Pracownik nie zbadał środowiska rodzinnego klientki, nie przeprowadził wywiadu środowiskowego, nie dokonał kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny.
- 5) rodzina ..... - rodzina znana ośrodkowi od 2006 r., m. in. ze względu na nadużywanie alkoholu i bezrobotność. Kobieta mieszkająca z partnerem, dziecko od 20 kwietnia 2022 r. przebywa w pieczy zastępczej. Mimo, że sytuacja rodziny była znana ośrodkowi długo przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej, jednostka nie wykazała żadnych działań podejmowanych na rzecz utrzymania dziecka w środowisku rodzinnym. W teczce pracownika socjalnego znajdowała się notatka służbowa z wizyty w środowisku rodzinnym klientki z dnia 8 czerwca 2022 r., czyli prawie 2 miesiące po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. W notatce widnieje zapis, że kobieta nie jest zainteresowana współpracą z asystentem rodziny, jednak brak potwierdzenia tego faktu w dokumentacji rodziny. Brak wywiadu środowiskowego, brak kompleksowej analizy sytuacji rodziny.
- 6) rodzina ..... - rodzina korzystająca z pomocy ośrodka od marca 2010 r., dwoje dzieci, w tym jedno w pieczy zastępczej od lipca 2017 r. Do 2017 r. rodzina znajdowała się pod opieką asystenta. Dnia 18 października 2022 r. pracownik odbył wizytę w środowisku zamieszkania kobiety po otrzymaniu zapytania z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie o aktualną sytuację rodziny. Jak wynika z ww. notatki kobieta nie czyni starań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej z uwagi na trudną sytuację finansową i życiową. Pracownik socjalny zazaczył, że kobiecie przedstawiono możliwość skorzystania ze wsparcia asystenta, jednak ta odmówiła - w dokumentacji brak potwierdzenia tego faktu. Brak wywiadu środowiskowego, brak aktualnej diagnozy sytuacji rodziny. Dnia 14 listopada 2022 r. pracownik socjalny odbył rozmowę telefoniczną z klientką „odnośnie dokonania ustaleń dotyczących możliwości przejęcia pieczy nad córką”. Brak informacji, co zostało ustalone. W notatce z 15 marca 2023 r. widnieje zapis, że

rodzina ma przyznanego kuratora, brak jakichkolwiek informacji na temat współpracy pracownika socjalnego z kuratorem.

- 7) rodzina ..... – rodzina z dwójką dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej od kwietnia 2021 r. z uwagi na problem alkoholowy w rodzinie oraz zaniedbywanie obowiązków rodzicielskich. Rodzina objęta asystenturą w okresie od marca do grudnia 2011 r. oraz od marca 2013 r. do listopada 2020 r. Po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej rodzinie zaproponowano wsparcie pracownika socjalnego. Dnia 30 kwietnia 2021 r. został sporządzony wywiad środowiskowy, w którym zaznaczono, że „rodzina oczekuje pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny, jednak po przeprowadzeniu rozeznania wstępnie wskazane jest wsparcie ze strony pracownika socjalnego”. Pracownik socjalny sporządził plan pracy z rodziną celem m. in. podniesienia umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców i powrotu dzieci do domu rodzinnego. W dokumentacji rodziny z dnia 28 kwietnia 2021 r. widnieje zapis, że rodzina „odniosła się chętnie do podjęcia ponownej współpracy z asystentem rodziny”. Pomimo, że rodzina wykazywała trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych i wyraziła gotowość na współpracę z asystentem, ośrodek nie proponował jej takiej formy wsparcia. W październiku 2021 r. ośrodek poinformował Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Goleniowie, że ojciec dzieci nie wyraża chęci współpracy z ośrodkiem celem ich powrotu do domu rodzinnego oraz że matka dzieci nie korzysta z pomocy ośrodka. Dlatego nie ma możliwości ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i majątkowej rodziny. Stoi to w sprzeczności z pismem, które ośrodek przekazał w listopadzie 2021 r. do sądu, zgodnie z którym pracownicy socjalni ustalili, że „rodzice, mimo że borykają się z problemami i trudnościami dnia codziennego wykazują chęć do utrzymywania kontaktów z małoletnimi dziećmi i starają się wpłynąć na poprawę swojego standardu życia i poprawienie relacji rodzinnych”. W maju 2022 r. ośrodek poinformował Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Goleniowie, że matka „bardzo by chciała, aby dzieci wróciły do domu rodzinnego”. Jednocześnie wskazano, że klientka nie radzi sobie z sytuacją rodzinną, ma obniżony nastrój, wszystkie obowiązki spoczywają na niej. Ośrodek zaproponował kobiecie możliwość skorzystania z pomocy psychologa. Brak propozycji asystentury. W sierpniu 2022 r. ośrodek poinformował centrum, że dwukrotnie podejmowano próby nawiązania kontaktu z rodzicami, ale bezskutecznie. W październiku i grudniu 2022 r. pracownik socjalny odwiedził środowisko zamieszkania rodziny i wskazał, że nie ma możliwości na powrót dzieci do domu z uwagi na fakt, że rodzice nie są w stanie zapewnić im należytej opieki i nie mają odpowiednich warunków mieszkaniowych. Ostatnia wizyta pracownika ośrodka miała miejsce w marcu 2023 r.

Opisane powyżej przypadki naruszają art. 8 oraz art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z ww. przepisami rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych burmistrz zapewnia wsparcie,

a w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, pracownik socjalny ośrodka przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej<sup>4</sup>. Po przeprowadzeniu ww. wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia jej asystenta (art. 11 ust. 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

W przypadku rodziny ....., ..... oraz ..... naruszono art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zgodnie z którym praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Z uwagi na fakt, że obecnie asystenci mają pod opieką odpowiednio 14 i 15 rodzin, gmina jest w stanie zapewnić taką formę wsparcia jedynie dla jeszcze jednej rodziny. Biorąc pod uwagę liczbę rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych (przypadki opisane powyżej), które powinny zostać objęte asystenturą, liczba asystentów zatrudnionych w gminie jest niewystarczająca do występujących potrzeb. Pod uwagę należy również wziąć fakt, że w przypadku zgłoszenia się rodziny o przydzielenia jej asystenta w ramach realizacji ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”<sup>5</sup> w gminie nie będzie już możliwości udzielenia takiego wsparcia innej potrzebującej rodzinie.

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy indywidualnej 8 przypadków rodzin będących w asystenturze w okresie objętym kontrolą (rodziny: .....).

- 1) rodzina ..... – kobieta z dwójką dzieci (13 i 11 lat), bezrobotna. W rodzinie występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z młodszym synem, u którego zdiagnozowano zaburzenia zachowania i emocji. Rodzina objęta wsparciem asystenta na mocy postanowienia sądu. W wywiadzie środowiskowym pracownik socjalny nie odniósł się do występujących w rodzinie trudności opiekuńczo – wychowawczych, co wskazuje na nierzetelne dokonanie analizy sytuacji rodziny. W trakcie pracy z rodziną, asystent nawiązał współpracę ze szkołą, kuratorem, młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym. Jednocześnie z rodziną współpracował pracownik socjalny, który powielał działania asystenta. Podczas kontroli pouczono w tym zakresie. Ostatecznie asystentura została zniesiona na mocy postanowienia sądu ze stycznia 2023 r. Po zakończonej współpracy rodzina została objęta monitoringiem asystenta.
- 2) rodzina ..... – kobieta z dwójką dzieci, które interwencyjnie zostały umieszczone w pieczy zastępczej (doniesienia o stosowaniu przez matkę przemocy oraz niewłaściwej opiece nad dziećmi). Kobieta zobowiązana do współpracy z asystentem na mocy postanowienia sądu. Praca z klientką utrudniona z uwagi na jej częstą nieobecność, w okresie od listopada 2020 r. do stycznia 2021 r. – brak kontaktu, podobnie w marcu 2021 r. Ostatecznie sąd uchylił zobowiązanie do

<sup>4</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901).

<sup>5</sup> Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

współpracy z kobietą w lutym 2021 r.

- 3) rodzina ..... – rodzina z dwójką dzieci, dziecko z pierwszego związku kobiety przebywało pod opieką ojca, drugie od urodzenia przebywało w pieczy zastępczej. Zarówno klientka jak i klient to osoby niepełnosprawne intelektualnie, oboje pod opieką poradni zdrowia psychicznego. W wywiadzie środowiskowym pracownik socjalny ujął jedynie dziecko zabezpieczone w pieczy zastępczej, nie było żadnych informacji, że kobieta posiada również drugie dziecko. Pomimo, że dziecko było wychowywane przez biologicznego ojca, pracownik socjalny nie odniósł się do tego, czy matka utrzymuje z nim kontakt, czy chciałaby jego powrotu. W ocenie kontrolujących wywiad został przeprowadzony nierzetelnie, nie dokonano kompleksowej analizy sytuacji rodziny. Dopiero w momencie umieszczenia również tego dziecka w pieczy zastępczej zaczęły pojawiać się o nim informacje w dokumentacji rodziny. Asystent zamiast jednego planu pracy dla całej rodziny, stworzył dwa osobne plany, po jednym dla każdego dziecka. Podczas kontroli udzielono instruktażu w tym zakresie. Ostatecznie władza rodzicielska została odebrana, a klienci zrezygnowali ze wsparcia asystenta.
- 4) rodzina ..... – kobieta z czwórką dzieci. Pierwsza asystentura w rodzinie w okresie luty 2017 r. – kwiecień 2019 r., zakończona ze względu na brak współpracy. Kolejny asystent wszedł do rodziny w czerwcu 2019 r. – nie sporządzono nowego wywiadu środowiskowego, pomimo że od sporządzenia poprzedniego minęły 2 lata, nie przyznano rodzinie nowego asystenta i nie pozyskano zgody rodziny na nową asystenturę. We wrześniu 2019 r. zostało wydane postanowienie sądu obligujące klientkę do współpracy z kuratorem i asystentem. W związku z tym, że kobieta zaczęła nadużywać alkoholu i zaniedbywać dzieci, zabezpieczono je w pieczy zastępczej – postanowienie z czerwca 2021 r. W związku z brakiem efektów asystentury i utrudnionym kontaktem z klientką, ośrodek wystąpił do sądu z wnioskiem o zdjęcie zobowiązania do współpracy z asystentem, co nastąpiło w grudniu 2022 r. Z uwagi na pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz brak informacji o miejscu pobytu klientki, nie prowadzono monitoringu w rodzinie.
- 5) rodzina ..... – rodzina z trójką dzieci, objęta wsparciem asystenta na mocy postanowienia sądu. W wywiadzie środowiskowym brak informacji o trudnościach w sferze opiekuńczo – wychowawczej, co świadczy o nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji oraz braku kompleksowej analizy sytuacji rodziny. Dopiero podczas posiedzenia zespołu multiprofesjonalnego ośrodka stwierdzono, że w rodzinie występują problemy z najstarszą córką – nauka i relacje z matką. Podczas trwania asystentury, asystent nawiązał i kontynuował współpracę z kuratorem zawodowym i społecznym oraz szkołą. W lutym rodzina wyprowadziła się z terenu gminy. Ośrodek poinformował właściwy podmiot organizujący pracę z rodziną o tym, że na terenie ich gminy zamieszkała rodzina objęta asystenturą. O zakończeniu asystentury nie poinformowano sądu z uwagi na fakt, że zrobił to już kurator współpracujący z rodziną.



|  |  |
|--|--|
|  | <p>6) rodzina ..... – rodzina z czwórką dzieci. Na mocy postanowienia sądu rodzicom ograniczono władzę rodzicielską wobec najstarszej córki i zobowiązano do współpracy z kuratorem i asystentem. W rodzinie występują problemy opiekuńczo – wychowawcze z najstarszą córką – wagary, używanie narkotyków, uciezki z domu. Podczas pracy z rodziną, asystent współpracował z kuratorem i szkołą. W dokumentacji rodziny znajdują się zapisy świadczące o wyręczaniu rodziców w ich funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez asystenta, tj. dostarczanie ubrań, kolorowanek, pomocy dydaktycznych, wspólne gry i zabawy z dziećmi. Podczas kontroli udzielono instruktażu w tym zakresie. W maju 2022 r. sąd uchylił zobowiązanie do współpracy z asystentem z uwagi na osiągnięcie pełnoletności przez najstarszą córkę. Asystent prowadził w rodzinie monitoring w formie wizyt w środowisku oraz kontaktów telefonicznych.</p> <p>7) rodzina ..... – kobieta z trójką dzieci (oraz dorosłym synem). Ośrodek otrzymał informację o rodzinie z Gminy Gryfice, w której była objęta asystenturą. W wywiadzie środowiskowym brak informacji o trudnościach w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, wskazano jedynie, że matka jest niepełnosprawna intelektualnie. Nie dokonano więc kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny. Kobieta ma ograniczoną władzę poprzez nadzór kuratora. Ze względu na niepełnosprawność kobiety, praca asystenta opierała się głównie na towarzyszeniu klientce w codziennych obowiązkach, monitorowaniu sytuacji rodziny, pomocy w wypełnianiu niezbędnych dokumentów i załatwianiu bieżących spraw. Na dzień kontroli rodzina pozostawała w asystenturze.</p> <p>8) rodzina ..... – rodzina z jednym dzieckiem, drugie dziecko w pieczy zastępczej. Objęta asystenturą na mocy postanowienia sądu. Praca z rodziną trwała od czerwca 2021 r. do lutego 2022 r., nie była kontynuowana z uwagi na wyjazd podopiecznych za granicę, o czym ośrodek poinformował sąd.</p> <p>We wszystkich przypadkach objęcie rodziny asystenturą następowało po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, na wniosek pracownika socjalnego.</p> <p>Realizację art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oceniono na podstawie analizy 23 ocen sytuacji rodzin, których asystenci dokonali w kontrolowanym okresie. We wszystkich przypadkach zachowano ustawowy termin dokonania oceny.</p> |
| <p><b>Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej</b></p> | <p>Realizację art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przeanalizowano na podstawie wszystkich przypadków rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej.</p> <p>Na dzień kontroli w pieczy zastępczej przebywało 62 dzieci z 43 rodzin. W okresie objętym kontrolą asystent współpracował z 11 rodzinami z dziećmi w pieczy zastępczej (rodzina .....).</p> <p>Wśród nich w 7 przypadkach (rodzina ..... ) na dzień kontroli asystentura została zakończona z uwagi na: uchylenie zobowiązania sądowego do współpracy z asystentem – 5 rodzin, pozbawienie władzy rodzicielskiej – 1 rodzina oraz rezygnacji rodziny – 1 rodzina.</p>   |

|  |   |
|--|---|
|  | <p>W 5 przypadkach (rodzina .....,) rodziny były objęte asystenturą przed okresem kontrolnym.</p> <p>W 24 przypadkach (rodzina .....)</p> <p>ośrodek uzasadnił brak asystentury w rodzinach, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, tj. odebranie władzy rodzicielskiej – 5 rodzin, zmiana miejsca zamieszkania rodzica – 5 rodzin, śmierć rodzica – 4 rodziny, brak współpracy ze strony rodziców – 7 rodzin, brak zgody na współpracę z asystentem – 2 rodziny oraz choroba rodzica – 1 rodzina.</p> <p>W dwóch przypadkach brak asystenta w rodzinie z dziećmi w pieczy zastępczej nie został uzasadniony. Są to rodziny: ..... - przypadek opisany na str. 5 wystąpienia oraz ..... – przypadek opisany na str. 6 wystąpienia.</p> <p>Z oświadczenia złożonego przez dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie wynika, że w kontrolowanym okresie do ośrodka wpłynęło łącznie 98 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 16 posiedzeniach uczestniczyli pracownicy ośrodka, w pozostałych nie uczestniczyli z uwagi na: nieobecność w pracy, stan zagrożenia epidemicznego oraz wykonywanie innych czynności służbowych. Każdorazowo przekazywano informacje na temat aktualnej sytuacji danej rodziny do właściwej jednostki.</p> |
| <p><b>Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa</b></p> | <p>Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że gmina zapewniała swoim mieszkańcom możliwość skorzystania z następujących form wsparcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- psychologa – w okresie 24.03.2021 r. – 31.01.2022 r.,</li> <li>- psychoterapeuty – w okresie 17.05 – 31.12.2022 r.,</li> <li>- pomocy prawnej,</li> <li>-poradnictwa specjalistycznego w ramach działalności Poradni Specjalistycznej dla dzieci i Młodzieży i ich rodzin w Nowogardzie.</li> </ul> <p>Pracownicy ośrodka, w ramach bieżącej pracy, informowali mieszkańców gminy o możliwości skorzystania z powyższych form wsparcia. Informacje w tym zakresie zostały również udostępnione w ośrodku.</p>  |

Akta kontroli str. 26 – 27, 39, 42 – 222

## 5. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że informacje dotyczące możliwości pozostania rodziną wspierającą są dostępne na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie oraz w formie plakatów i broszur dostępnych w siedzibie ośrodka. Ponadto informacje w tym zakresie są przekazywane przez pracowników ośrodka w ramach ich bieżącej pracy.

Z uwagi na fakt, że do dnia kontroli nie powstała żadna rodzina wspierająca, w budżecie gminy nie zostały zabezpieczone środki finansowe na ten cel. Zgodnie z oświadczeniem złożonym podczas kontroli, w chwili pojawienia się takiej potrzeby Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie niezwłocznie wystąpi z wnioskiem do Burmistrza Nowogardu o zabezpieczenie środków na ten cel.

Akta kontroli str. 37

## **6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.**

Na terenie Gminy Nowogard funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego – Świetlica Środowiskowa „Promyk”, prowadzona w formie opiekuńczej, przeznaczona dla 30 wychowanków.

Placówkę powołano na mocy zarządzenia nr 181/2012 Burmistrza Nowogardu z dnia 18 października 2012 roku. Zarządzeniem nr 308/2017 Burmistrza Nowogardu z dnia 19 kwietnia 2017 roku dokonano zmiany zarządzenia nr 181/2012 w ten sposób, że w regulaminie jednostki wskazano, że świetlicą kieruje kierownik Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Nowogardzie przy pomocy wychowawcy placówki. Zarządzeniem nr 68/2022 Burmistrza Nowogardu z dnia 28 lipca 2022 roku dokonano zmiany w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Nowogardzie wprowadzając placówkę w skład Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich urzędu. Oznacza to, że od tego dnia Placówka Wsparcia Dziennego – Świetlica Środowiskowa „Promyk” funkcjonuje w strukturze Urzędu Miejskiego w Nowogardzie. W związku z powyższym należy stwierdzić, że na dzień kontroli placówka funkcjonowała niezgodnie z przepisami.

Prowadzenie placówki wsparcia dziennego regulują przepisy art. 18 – 28 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z dokumentacji przedstawionej przez jednostkę wynika, że placówka w Nowogardzie nie posiada odrębności organizacyjnej. Zgodnie z art. 18c ww. ustawy gmina może połączyć placówkę wsparcia dziennego lub inny gminny podmiot wyznaczony do pracy z rodziną z jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, zgodnie z art. 6 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej<sup>6</sup> należą regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, centra usług społecznych, domy pomocy społecznej, placówki specjalistycznego poradnictwa, ośrodki wsparcia oraz ośrodki interwencji kryzysowej. Nie ulega wątpliwości, że urząd miejski oraz jego wydziały nie są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, w związku z czym niezgodne z prawem jest funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Nowogardzie.

Na mocy zarządzenia nr 59/22 Burmistrza Nowogardu z dnia 15 lipca 2022 roku przyjęto regulamin Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie. W podstawie prawnej regulaminu błędnie powołano się na ustawę o pomocy społecznej oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej<sup>7</sup>. W § 4 pkt 1 regulaminu wskazano, że świetlica realizuje zadania gminy z zakresu pomocy społecznej. Jak wskazano już wcześniej, placówki wsparcia dziennego działają w oparciu o zapisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie jest to również instytucjonalna forma pieczy zastępczej. W § 5 pkt 1 regulaminu widnieje zapis, że do placówki przyjmowane są dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, na podstawie skierowania wystawionego przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogardzie. Powyższy zapis zawęża grono dzieci, które mogą zostać objęte pomocą placówki wsparcia dziennego, zgodnie bowiem z zapisem art. 18 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej każde dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego, w celu wsparcia rodziny. Wskazuję zatem na konieczność dostosowania zapisów regulaminu do obowiązujących przepisów.

---

<sup>6</sup> Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021, poz. 2268 ze zm.).

<sup>7</sup> Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki społecznej z dnia 18 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz. U. Nr 201, poz. 1455).

Z powyższych zapisów wynika, że fakt kierowania placówką przez kierownika Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Nowogardzie jest również niezgodny z obowiązującymi przepisami.

Placówka wsparcia dziennego Świetlica Środowiskowa „Promyk” w Nowogardzie spełnia wymagania lokalowe i sanitarne, posiada właściwe opinie.

Funkcjonowanie placówki było analizowane podczas poprzedniej kontroli w Gminie Nowogard przeprowadzonej w dniach 2 – 4 września 2020 r. W trakcie kontroli stwierdzono, że dokumenty regulujące jej funkcjonowanie zawierały błędną podstawę prawną (ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 r. w sprawie placówek opiekuńczo-wychowawczych). Wynikało to z faktu, że placówka została utworzona w 2005 roku, przed wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 228 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie 36 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, gmina powinna dostosować organizację, zasady i warunki funkcjonowania placówki do wymagań określonych w przepisach ww. ustawy, czego nie zrobiła do dnia kontroli. Zarówno w statucie jak i w regulaminie placówki nie określono jej formy. Ponadto w regulaminie placówki znajdował się zapis „świetlica jest placówką wsparcia dziennego dla dzieci sprawiających problemy wychowawcze, narażone na demoralizację, przestępczość lub uzależnienie”. Kontrolujący wskazali, że zapis znacznie zawęży katalog osób mogących skorzystać ze wsparcia placówki. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano zalecenie pokontrolne: „dostosować organizację, zasady i warunki funkcjonowania placówki wsparcia dziennego do obowiązujących przepisów”. W odpowiedzi z dnia 14 grudnia 2020 r. Burmistrz Nowogardu wskazał, że zobowiązano i pouczono Zastępcę Burmistrza Nowogardu, aby dostosować organizację, opracować zasady i warunki funkcjonowania placówki do obowiązujących przepisów.

Zagadnienie funkcjonowania placówki zgodnie z przepisami było również analizowane podczas kontroli doraźnej przeprowadzonej w Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie w dniu 20 czerwca 2022 r. Z dokumentacji uzyskanej podczas kontroli oraz przekazanej przez Burmistrza Nowogardu wynikało, że zarządzeniem nr 68/2022 Burmistrza Nowogardu z dnia 28 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Nowogardzie wprowadzono zapis, że w skład Wydziału Spraw Społecznych i Obywatelskich (...) wchodzi Świetlica Środowiskowa „Promyk”. Dnia 29 lipca 2022 r. wystąpiono do jednostki z pismem o przedstawienie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Nowogardzie obowiązującego w kontrolowanym okresie. Z dokumentów przekazanych dnia 2 sierpnia 2022 r. wynikało, że do dnia 27 lipca 2022 r. świetlica nie była ujęta w strukturach Urzędu Miejskiego w Nowogardzie. Po analizie dokumentacji kontrolnej stwierdzono, że placówka nie posiadała odrębności organizacyjnej oraz nie została połączona z jednostką organizacyjną pomocy społecznej w rozumieniu art. 6 pkt 5 i art. 111 ustawy o pomocy społecznej. Zatem prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Nowogardzie naruszało obowiązujące przepisy. Wydano zalecenie pokontrolne: „uregulować sytuację prawną Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”. W związku z niejasną sytuacją prawną placówki, wystąpienie pokontrolne zostało skierowane do Burmistrza Nowogardu. W odpowiedzi z dnia 26 października 2022 r. Burmistrz Nowogardu poinformował, że zostaną podjęte działania zmierzające do uregulowania sytuacji prawnej placówki zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Jak wykazano powyżej, dwukrotnie informowano Burmistrza Nowogardu o tym, że ww. placówka funkcjonuje niezgodnie z przepisami. Dwukrotnie Burmistrz Nowogardu

odpowiedział, że zrealizuje zalecenia pokontrolne i podejmie działania w celu uregulowania sytuacji prawnej placówki zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podczas kontroli przeprowadzonej w dniach 29 – 31 marca oraz 11 kwietnia 2023 r. stwierdzono, że placówka nadal działa z naruszeniem obowiązujących w tym zakresie przepisów. Oznacza to, że Gmina Nowogard nie zrealizowała wydanych zaleceń.

Akta kontroli str. 223 – 252

#### **7. Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Z informacji pozyskanych podczas kontroli monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych odbywa się w ramach bieżącej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie, informacji pozyskiwanych ze środowiska lokalnego, w ramach współpracy ośrodka ze szkołą, policją, sądem i placówkami ochrony zdrowia.

Akta kontroli str. 39

#### **8. Podejmowanie działań na rzecz kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.**

Gmina podejmowała ww. działania poprzez udostępnienie na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie informacji na temat przysługujących praw oraz możliwości ubiegania się o pomoc, wynikających z ustawy i Programu kompleksowego wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Opracowano również lokalny informator we wskazanym zakresie.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli w kontrolowanym okresie do ośrodka nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy „Za życiem”.

Akta kontroli str. 38, 253 – 255

#### **9. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego.**

Zgodnie z art. 28a ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kontrolę nad podmiotami organizującymi pracę z rodziną i placówkami wsparcia dziennego sprawuje burmistrz, który do ww. kontroli może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu lub kierownika jednostki organizacyjnej gminy.

Na mocy Zarządzenia Nr 19/2023 z dnia 06.03.2023 r Burmistrz Nowogardu „zarządził przeprowadzenie kontroli wykonywania przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowogardzie zadań z zakresu wspierania rodziny oraz wydawanie w tych sprawach decyzji”. W celu przeprowadzenia kontroli powołano komisję, w skład której weszli pracownicy Urzędu Miejskiego w Nowogardzie. Kontrola została przeprowadzona 17.03.2023 r., sporządzono protokół z kontroli, w którym jako jeden z elementów poddanych kontroli ujęto „prowadzenie placówek wsparcia dziennego”. Z uwagi na fakt, że placówka wsparcia dziennego nie znajduje się w strukturach organizacyjnych ośrodka, nie powinna być kontrolowana w ramach kontroli w ośrodku. Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie oświadczył, że kontrola obejmowała kwestie dotyczące kierowanych do ww. placówki przez ośrodek dzieci. Podczas kontroli pouczono w tym zakresie.

Z powyższego wynika, że w okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono odrębnej kontroli w placówce wsparcia dziennego, co narusza przytoczony powyżej zapis ustawy.

Akta kontroli str. 29 – 36

### **10. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.**

Zgodnie z informacjami uzyskanymi podczas kontroli, gmina współfinansowała pobyt dzieci w pieczy zastępczej, tj.: w roku 2021 – rodziny zastępcze – 216 333,14 zł, placówki opiekuńczo – wychowawcze – 184 705,86 zł, w roku 2022 r. – rodziny zastępcze – 271 335,40 zł, placówki opiekuńczo – wychowawcze – 195 840,53 zł.

Akta kontroli str. 40

### **11. Sprawdzenie, czy gmina sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz, czy przekazuje je Wojewodzie Zachodniopomorskiemu w wersji elektronicznej.**

W kontrolowanym okresie, gmina przekazała Wojewodzie Zachodniopomorskiemu sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny zgodnie z terminami określonymi w rozporządzeniu w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej<sup>8</sup>.

Akta kontroli str. 23

### **12. Przechowywanie dokumentacji osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**

Podczas kontroli stwierdzono, że dokumentacja osób, do których stosuje się ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przechowywana jest w zamkniętych szafach i chroniona przed dostępem osób nieuprawnionych.

Akta kontroli str.23

### **13. Realizacja zaleceń pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych:**

- w dniach 2 - 4 września 2020 r. w Gminie Nowogard,
- w dniu 20 czerwca 2022 r. w Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie.

| <b>zalecenie z kontroli przeprowadzonej w dniach 2 - 4 września 2020 r. w Gminie Nowogard</b>  | <b>uwagi o realizacji</b>     |
|--|-------------------------------|
| zachować ciągłość w opracowaniu i realizacji gminnych programów wspierania rodziny – art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej   | <b>zalecenie zrealizowane</b> |
| weryfikować dane asystenta rodziny przed dopuszczeniem do pracy z rodziną w rejestrze z dostępem ograniczonym – art. 21 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym                            | <b>zalecenie zrealizowane</b> |
| opracowywać plany pracy z rodzinami, w których dzieci przebywają w pieczy zastępczej we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej oraz w skoordynowaniu z planami pomocy dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej | <b>zalecenie zrealizowane</b> |

<sup>8</sup> Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonywania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1195)

|   |  |
|---|--|
| dokonywać okresowych ocen sytuacji rodzin zgodnie z terminem określonym w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej                                | <b>zalecenie zrealizowane</b>  |
| dostosować organizację, zasady i warunki funkcjonowania placówki wsparcia dziennego do obowiązujących przepisów   | <b>zalecenie niezrealizowane</b>   |
| sprawować kontrolę nad placówką wsparcia dziennego oraz podmiotem organizującym pracę z rodziną przez burmistrza lub osoby przez niego upoważnione zgodnie z art. 28a ust. 1 i 2 ustawy | <b>zalecenie niezrealizowane w zakresie sprawowania kontroli w placówce wsparcia dziennego</b> |
| <b>zalecenie z kontroli przeprowadzonej w dniu 20 czerwca 2020 r. w Placówce Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie</b>                                    | <b>uwagi o realizacji</b>  |
| uregulować sytuację prawną Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej     | <b>zalecenie niezrealizowane</b>   |
| dopuszczać do pracy z dziećmi w placówce wsparcia dziennego osoby do tego uprawnione na podstawie obowiązujących przepisów  | <b>zalecenie zostanie zweryfikowane podczas kontroli w placówce wsparcia dziennego</b>         |

Akta kontroli str. 256 – 258

Nie zrealizowano następujących zaleceń pokontrolnych w zakresie:

- 1) sprawowania kontroli nad placówką wsparcia dziennego,
- 2) uregulowania sytuacji prawnej Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 198 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej „kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych (...) podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

#### Podsumowanie ustaleń kontroli

|  |  |
|--|--|
| <b>stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości</b>           | <ul style="list-style-type: none"> <li>– w 7 przypadkach rodzin brak kompleksowej analizy ich sytuacji</li> <li>– brak propozycji asystentury w rodzinach przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w rodzinach, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej</li> <li>– niewystarczająca liczba asystentów w porównaniu do potrzeb występujących w gminie</li> <li>– niedostosowanie organizacji, zasad i warunków funkcjonowania placówki wsparcia dziennego do obowiązujących przepisów</li> <li>– brak kontroli w placówce wsparcia dziennego</li> </ul> |
| <b>przyczyny stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>– zaniedbanie</li> <li>– niewłaściwa organizacja pracy</li> <li>– mylna interpretacja przepisów</li> </ul>  |

|  |   |
|--|---|
| <b>skutki stwierdzonych uchybień / nieprawidłowości</b>                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>– naruszenie obowiązujących przepisów</li> <li>– niewystarczająca wiedza i wsparcie dla rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej</li> <li>– niewystarczająca wiedza na temat funkcjonowania placówki wsparcia dziennego</li> </ul> |
| <b>osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia / nieprawidłowości</b> | Burmistrz Nowogardu, obecny i byli dyrektorzy Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowogardzie, asystenci rodzin   |
| <b>uprawnienia jednostki kontrolowanej</b>                               | zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do zaleceń pokontrolnych w terminie 7 dni od daty jego otrzymania  |
| <b>wpis w książce kontroli</b>   | 45  |
| <b>wystąpienie otrzymują</b>   | 1) Burmistrz Nowogardu<br>2) a/a  |

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Nowogard w zakresie wspierania rodziny

**wydaję  
zalecenia znaczące:**

- 1) każdorazowo, po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przeprowadzać w niej wywiad środowiskowy i dokonywać analizy jej sytuacji,
- 2) zapewnić liczbę asystentów w gminie adekwatnie do potrzeb występujących w gminie,
- 3) zapewnić wsparcie asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 4) zapewnić wsparcie asystenta rodzinom, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej,

**zalecenia zwykłe:**

- 1) przy przydzielaniu rodzinie asystenta dokonywać kompleksowej diagnozy sytuacji rodziny, szczególnie pod względem wypełniania przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- 2) uregulować sytuację prawną Placówki Wsparcia Dziennego – Świetlicy Środowiskowej „Promyk” w Nowogardzie zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 3) prowadzić kontrolę w placówce wsparcia dziennego.



W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

.....

Zespół inspektorów:

.....

.....

Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej  
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego

.....

Na oryginale właściwe podpisy